

De kleine en de grote mens - Hoger de berg op

Een 'verhaal uit de zaal'

Lieve mensen van de Eshof,

Daar sta je dan, oftewel de dag waarvan je wist dat hij zou komen.

Het voelt een beetje alsof ik met de billen bloot moet.

Dat zal ik u in letterlijke zin besparen, maar in geestelijke en spirituele zin, en waar het het geloof betreft, voel ik me hier en nu wel verplicht om met een en ander te komen.

En dat zal ik dan ook doen.

Laat ik beginnen met een algemene bespiegeling vanuit mijn gevoel over het geloof.

En ja, dit is een zeer persoonlijk beeld en mag u meteen na afloop als u wilt weer vergeten.

Wat is geloven eigenlijk?

Geloven is vertrouwen op iets wat je niet zeker weet.

Iets wat je aanneemt en waarvan je hoopt dat het waar is.

Als je zegt dat je iets wenst te geloven, dan vertrouwt je erop dat het waar is.

Er zijn mensen die zich door de eeuwen zonder aardse zekerheid hebben overgegeven aan het geloof. Wijzen, priesters, monniken, profeten, heiligen, martelaren.

Maar het grote volk heeft in feite nooit echte zekerheid gekregen.

Ja, beloftes van geestelijken van koningen, van machthebbers die dat dan weer vaak deden om hun eigen machtspositie te handhaven.

Misschien bracht het geloof meer perspectief en hoop bij de mensen dan het harde aardse leven.

Vandaar dat het misschien vaak een aantrekkelijke vluchtplaats was. Er lag immers een bonus in het verschiets in de vorm van een leven in het hiernamaals. Dat maakte het aantrekkelijk, denk ik.

Het mooiste is natuurlijk als je kunt geloven met een rotsvast vertrouwen. En eigenlijk denk ik dat dat kan, maar dan is er een ding voor nodig en dat komt in beeld op het moment dat je je kleine mens, het ego, even het zwijgen oplegt en plaats maakt voor wat ik maar even noem de grote mens. Of, zoals je het vaak in spirituele boeken tegen komt, het hogere zelf.

Het hogere zelf dat verder kijkt dan zijn of haar eigen kleine wereldje of belangen, naar zijn of haar eigen tijd en, belangrijker nog, zijn eigen mening en gedachten. Want die gedachten en mening zijn gebaseerd op de wereld die hij ziet en die hij meent te kennen.

En daar komt-ie: het is de overgave aan dat wat je niet ziet of weet wat je in staat stelt om volhartig te geloven. Te geloven in en te vertrouwen op een hoger doel in een wereld of universum of, zoals we hier samen zijn, in God.

Het hogere zelf staat open voor dat wat groter is dan het hier en nu, dat uitstijgt boven tijd en ruimte.

Iedereen heeft een hoger zelf dat de mens in staat stelt zich te verbinden met de overgave.

Nee, ik weet het niet, zegt het hogere zelf, maar ik geef me over aan het hogere doel: dat wat ik niet kan bevatten maar waar ik op vertrouw. Het mysterie, het wonder. Ik geloof en vertrouw in het mysterie, in het wonder dat leven heet. Dat verder rijkt dan ik met mijn ogen kan zien, over de grenzen van de tijd.

Dat is volgens mij geloven gebaseerd op vertrouwen en overgave.

Misschien zijn het de profeten, kunstenaars, filosofen, die van nature makkelijker kunnen vertrouwen op hun hogere zelf. Die het niet weten kunnen accepteren. Die met geduld kunnen wachten op de openbaring, zoals Mozes die, zoals in Exodus staat beschreven, de berg Sinaï op gaat om daar de stenen platen te halen met daarop de geboden voor het volk van Israël.

De eerste zes dagen gebeurt er niks.

Maar de zevende dag wordt zijn geduld beloond en wordt hij meegenomen **hoger de berg op** om God te ontmoeten.

Het is de leider die er met geduld op vertrouwt dat het goed komt, zodra de tijd daar is, en die een baken, een inspirator, is voor zijn medemensen. Mandela, Ghandi, Martin Luther King, Boeddha, Jezus.

Dan kennen we, en ken ik zeker, wat ik maar even noem: de kleine mens.

De mens van alledag, die het hier en nu allemaal moet doen. Hij met zijn twijfels, zijn onzekerheden en zijn vragen. De mens van nu die alles zwart op wit wil en dan liefst nog met een verzekeringsclausule met het recht op teruggave of ruilen.

Die ken ik ook goed.

De mens bij wie de twijfel, de onzekerheid, de irritatie, de jaloezie, de kwaadheid en het vooroordeel meereizen op zijn schouder.

Want laten we eerlijk zijn: het is ook niet niks als je op deze aarde wordt gedumpt als kind van de sterren – laten we zeggen dat je daarvandaan komt – en je ziel voor een zeer korte tijd hier in een lichaam mag verblijven. Om, zoals men zegt, het leven te ervaren en zijn lessen te leren. De lessen van liefde, van vergeving, van geboorte en sterven, van het mens zijn.

En waar de grote mens het onbekende accepteert en misschien wel omarmt, is de kleine mens daarvan het tegenovergestelde.

En ja, ik ken ze beide.

Soms spreekt de een, dan weer de ander.

En soms moet de een de ander het zwijgen opleggen.

Of moet de ander ruimte maken voor de een.

Hoe zit het nou toch allemaal?

Ik heb het ooit rechtstreeks willen vragen aan Jezus.

Jezus van Nazareth – en hoe zou ik hem dan moeten zien?

Ja, ook daar zijn natuurlijk weer eindeloos veel oorlogen over gevoerd.

Als een God? Als half-mens; als half-God?

Als een mens geworden God?

Hoe zag hij eruit?

Mag je hem verbeelden of juist niet?

Ik weet het natuurlijk ook niet.

Maar stel dat hij een hele goede vriend is, een vriend met kennis van leven en sterven. De mooiste leraar die je je kunt voorstellen. Die in direct contact staat met God, misschien wel God is, en die het goed met mij voor heeft...

Zo'n vriend moet je toch zonder angst van alles kunnen vragen?

In Mattheüs zegt hij tegen zijn apostelen, zijn vrienden:

‘Jullie hoeven niet bang te zijn.’

Welnu, een aantal jaar geleden heb ik mijn vragen betreffende het geloof middels een brief aan Jezus voorgelegd. Ik zal u zonder schaamte deze brief van een jongeling deze ochtend niet onthouden:

Beste Jezus,

Nu begrijp ik wel dat je vast heel druk bent en dat je in principe onze taal ook niet spreekt.

Maar aangezien je zoveel dingen kunt die eigenlijk bovenmenselijk zijn, zal het lezen van mijn brief in het Nederlands hopelijk ook geen probleem zijn.

Aangezien ik met betrekking tot jouw blijde boodschap met een aantal vragen zit, dacht ik om je maar eens een brief te schrijven en je op die manier heel direct te benaderen, in plaats van alles heel ingewikkeld uit te moeten vissen of te horen via mensen die doen alsof ze het allemaal goed weten.

En begrijp me alsjeblieft goed: ik schrijf je met mijn grootst mogelijke respect en genegenheid. Maar wel in alle eerlijkheid.

Daar gaan we:

Je hebt het vaak over de dag des oordeels, althans, dat staat in de Bijbel. De dag waarop je weer naar de aarde komt om alle dan nog in leven zijnde mensen te be- en veroordelen. Maar ook de mensen die al gestorven zijn.

Dat zullen er dan wel een hele hoop zijn. Miljarden en nog eens miljarden!

Is daar wel plaats voor?

Maar goed dat zien we dan wel.

Nou vroeg ik me af of ik me ernstig zorgen moet maken.

Ik heb tenslotte in jouw ogen misschien nog al wat fout gedaan.

Mezelf bevredigd, en ik wordt nog weleens bekoord door mooie vrouwen. Zij leiden mij zagezegd in bekoring.

Ook heb ik niet al mijn bezittingen verkocht en de opbrengst aan de armen gegeven. Ik heb bijvoorbeeld wel vijf gitaren en meerdere keyboards, computers enzovoort. Ik heb een groot huis waar ik alleen woon.

Is dat een probleem?

Dan heb ik ook niet mijn hele familie verlaten om jou te volgen. Ik heb nog steeds contact met mijn broers. De Schimpies, misschien heeft U weleens van ze gehoord.

En heb ik in het verleden denk ik ook wel eens mensen tekort gedaan, in mijn angst, mijn woede, frustraties, onmacht, egoïsme, jaloezie enzovoort.

Maar ik dacht eigenlijk dat dat gewoon menselijk was.

Dan had je vader ons misschien nog wat beter in elkaar kunnen zetten...

Maar goed, als ik daarop afgerekend wordt, wat ik eerlijk gezegd niet begrijp, zou ik toch graag willen weten wat me te wachten staat.

Kom ik in aanmerking voor de hel?

Of weet ik de dans te ontspringen?

Of krijg ik misschien een werkstraf? Ik zou eventueel op het orgel kunnen spelen of een hemels koor kunnen leiden.

Of moet ik eeuwig branden?

Raar eigenlijk dat alles van jouw verhaal in het teken van de liefde staat. En dat er dan zo'n wreed en bloedig einde aan moet komen. Het maakt de mensen alleen maar bang. Is dit nou echt de bedoeling? Het creëren van en leven in angst?

Oh ja, en als je dan terug komt naar deze wereld, dan kom je meen ik op een wolk zittend naar beneden vliegen. Dat lijkt me een prachtig gezicht. Kun je mij misschien laten weten waar dat gebeurt? Ik woon nu in Hoevelaken, een klein dorp in het midden van Nederland. Kan ik je dan daar zien? Of moet ik ergens anders naar toe reizen om je afdaling mee te maken?

Lieve Jezus, dan nog een paar vraagjes.

Ik las over je in de evangeliën en heb geprobeerd te voelen wat je wezenlijke doel en boodschap is. Wat vind je eigenlijk van die clubjes die zijn opgericht na je leven hier op aarde?

Was dat ooit de bedoeling?

Ook dat heeft weer geleid tot een eindeloze rij van twisten en oorlogen.

Maar goed – er zijn ook wel mooie dingen dankzij de religie ontstaan. In de schilderkunst, de beeldhouwkunst, de architectuur, de muziek, de literatuur enzovoort.

Tijdens je leven hier heb je naar ik lees min of meer aan de lopende band wonderen verricht. Wat mooi moet dat voor die mensen destijds zijn geweest!

En je zei dat niets onmogelijk was voor diegenen die in jou verhaal zouden geloven.
Nou denk ik dat er na jouw tijd heel veel mensen zijn geweest die in jouw verhaal hebben geloofd
en die ook hoopten op een wonder, maar bij wie dat geen van allen gebeurd is.
Mensen die ernstig ziek waren bijvoorbeeld.
Of mensen in een oorlogsgebied.
Of mensen met ruzie.
In uitzichtloze situaties.
Maar in de meeste gevallen ging het bij hen mis. Ze stierven, kwamen om in een oorlog. Werden
bedreigd, gemarteld, vervolgd.
Dus dat begrijp ik niet zo goed. Ben jij dan toch de enige die wonderen kan verrichten?

En dan tot slot: misschien is het een ideeetje om nog een keer naar de aarde te komen. Zeker nu in
deze bizarre tijd. Er is zoveel ellende. Nu weer die alles vernietigende aardbeving.
Gewoon een soort opfrisbezoekje, zodat iedereen weer weet: oh ja zo is het bedoeld! En dan liefst
ook nog een paar wonderen natuurlijk.
En dat mensen misschien hun vragen kunnen stellen, net zo als ik nu doe middels deze brief. Dat
alles voor iedereen gewoon wat duidelijker wordt. Ik denk dat jij en je vader dat ook fijn zouden
vinden.

Sorry dat ik zo vrijmoedig ben geweest om je deze brief te schrijven. Maar het zijn vragen die echt
in mijn hart leven.

Lieve Jezus, ik hoop dat je het goed maakt.
En ik hoop van harte dat we elkaar nog eens in het echt zullen ontmoeten en spreken. (Ik heb nog
wel meer vragen, maar dan zou deze brief te lang worden.)

Liefs
Edwin

Een antwoord heb ik nooit direct gekregen.
Ik had natuurlijk ook niet echt een postadres.
Wat zou dat moeten of kunnen zijn?
Waar ligt dan het antwoord op al die vragen?
Of is er geen antwoord?

En ik staar voor me uit.
Stil,
zittend op de bank.
Ik kijk niet meer naar iets.
Alles vervaagt.
En ik vergeet de tijd.
Vergeet wie of waar ik ben.

Zak verder weg in de stilte.
En vanuit de stilte doemt het antwoord op.
Is het mijn innerlijke stem, is het de heilige Geest of is het dan toch mijn vriend, mijn leraar, die
tegen mij spreekt?

Geef je maar over.
Vertrouw me maar.
Weet je gezien.
Weet je gehoord.

Nu is nu.
Straks is straks.

Je kunt niet alles weten.

Als je werkelijk iets wilt weten,
vraag dan niks meer.
Als je echt ergens wil komen,
beweeg je dan niet meer.
Als je echt iets wilt vinden,
zoek dan niet meer.

Mijn kleine ik
zwijgt.
Ik aai hem zachtjes.

Ik weet dat je bestaat.
Ik weet dat je niet rust voordat je alles zeker weet.
Maar stil nu maar even, stil maar.

Nee, ik vergeet je echt niet.
Maar ik kies ervoor om me over te geven aan dat wat groter is dan ik bevatten kan.
Aan het mysterie; aan wat me mee zal nemen, wanneer het moment daar is,
hoger de berg op.

(Lied)
Je kunt niet alles weten
Ook al wil je nog zo graag
De antwoorden van morgen
Ze horen niet bij vandaag

Je kunt niet alles weten
Ook al doet het je zo'n zeer
en waar de reis ons heen brengt
Zien we dan wel weer

Je kunt niet alles weten
D'r is nog zoveel niet gezegd
Er is nog zoveel te onthullen
Er moet nog zoveel uitgelegd

Je kunt niet alles weten
Ik besef het meer en meer
Vandaag is vandaag
En morgen...
Zien we morgen dan wel weer.

Als je werkelijk iets wilt vinden
Zoek dan niet langer
Als je werkelijk iets wilt krijgen
Vraag dan niks meer

Als je echt ergens wilt komen
Beweeg je dan niet langer
Als je werkelijk iets wilt weten
Vraag dan niks meer

Edwin Schimscheimer begin van 2023